

Nota Reserves en Voorzieningen 2024

Gemeente Amersfoort

November 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Reserves.....	4
Vorzieningen.....	4
Rentetoerekening.....	5
Vormen en opheffen van reserves en voorzieningen	6
Overzicht reserves en voorzieningen	6
Bijlage: voorbeeld format Register Reserves en Voorzieningen	7

Inleiding

De reserves en voorzieningen vormen een belangrijk onderdeel van de vermogenspositie van de gemeente Amersfoort. Zowel vanuit bestuurlijk als bedrijfseconomisch oogpunt is het belangrijk het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen te beschrijven en periodiek te actualiseren. De “Verordening voor het financieel beheer en beleid 2023” bepaalt daarom in artikel 11 dat het college de raad tenminste eens in de 6 jaar een nota reserves en voorzieningen ter besluitvorming aanbiedt. In deze nota wordt het geldende juridisch kader uiteen gezet. Daarbij zijn de geldende verslaggevingsvoorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Verordening voor het financieel beheer en beleid betrokken.

Reserves

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat na bestemming zoals dat volgt uit de jaarrekening (artikel 42 BBV). De reserves zijn te onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves (artikel 43 BBV, lid 1) en zijn bedrijfseconomisch vrij te besteden. Het is de bevoegdheid van de raad om te besluiten over het vormen en opheffen van en het doteren of onttrekken aan reserves.

Kenmerken reserve
Eigen vermogen
Vrij besteedbaar
Raad besluit over vorming, bestemming en aanwending van de reserve. De raad kan aanwending van de reserve delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.
Toevoegingen en onttrekkingen verlopen via de exploitatie (resultaat bestemmend)

Algemene reserve

De algemene reserve (saldireserve) bestaat uit de componenten van het eigen vermogen waaraan de raad geen 'bepaalde' bestemming heeft gegeven. De saldireserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers (weerbaarheid gemeentefinanciën). De incidentele tekorten en overschotten van de begroting alsmede de tekorten en de overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de saldireserve.

In Amersfoort is bepaald dat enkel de saldireserve leidend is voor het beschikbare weerstandsvermogen. In beginsel mag men ook andere beleidsmatige reserves aanwijzen om onderdeel van het beschikbare weerstandsvermogen uit te laten maken. Vanuit het oogpunt van financiële behoedzaamheid is hier niet voor gekozen. Deze keuze komt overeen met het advies van de provinciale toezichthouder.

De minimale hoogte van de saldireserve wordt, door de raad, mede bepaald door de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen. Het BBV verplicht gemeenten aandacht te besteden aan de (financiële) risico's. Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin de gemeente Amersfoort in staat is de middelen vrij te maken om deze risico's op te kunnen vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid direct aangepast moet worden. Uw Raad heeft besloten dat de omvang van de saldireserve als financiële buffer tussen de 1,2 en 1,5 keer de omvang van de risico's moet bedragen voor alle begrotingsjaren.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft meegegeven (artikel 43 BBV, lid 2). De bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend omdat deze reserves bij een heroverweging van beleid een andere bestemming kunnen krijgen dan wel aan de algemene reserve kunnen worden toegevoegd.

Het artikel 11 lid 2 van de Verordening voor het financieel beleid en beheer 2023 bepaalt dat de doelstelling en randvoorwaarden van de bestemmingsreserve zijn geformuleerd.

Het is aan de raad om bij de instelling of wijziging van bestemmingsreserves expliciet te besluiten of de bevoegdheid om bestedingen te dekken uit de betreffende bestemmingsreserve wordt gedelegeerd aan het college; de raad heeft de mogelijkheid om een reeds bepaalde bestemming op enig moment te wijzigen.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen en moeten verplicht worden ingesteld bij voorzienbare verplichtingen tegenover derden waarvan het bestaan en de omvang nog onzeker zijn, maar wel redelijkerwijs kunnen worden ingeschat. De voorzieningen worden gevormd voor onder meer

verplichtingen en verwachte verliezen, kostenegalitatie en middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (artikel 44 BBV).

Kenmerken voorziening
Vreemd vermogen
Schuld derde / verplichting
Vaste bestemming
Duidelijke onderbouwing van gewenste/noodzakelijke omvang vereist, inclusief tijdsbestek (eindigheid).
Toevoegingen aan de voorziening begroot / verantwoord op de programma's (resultaatbepalend)
Aanwenden van de voorziening direct ten laste van de voorziening

Voorzieningen worden hiermee niet gevormd voor risico's waarvan geen redelijke inschatting gemaakt kan worden van het bedrag van de schade of het verlies. In deze gevallen schrijft het BBV voor dat deze risico's moeten worden meegenomen in de berekeningen rondom het weerstandsvermogen.

Voorzieningen dienen dekkend te zijn voor verplichtingen en risico's. Ze mogen daarom niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn gevormd. Toevoegingen moeten zijn gebaseerd op de noodzakelijke omvang. Voorzieningen ter egalitatie van kosten worden afgestemd op de door de raad bepaalde kaders (in het bijzonder de beheerplannen zoals de openbare ruimte). Indien een voorziening een omvang heeft bereikt die hoger is dan het noodzakelijke niveau, valt het meerdere vrij ten gunste van de exploitatie. De accountant toetst bij de Jaarstukken altijd de omvang, de onderbouwing en de dotaties/onttrekkingen aan de voorzieningen.

Indeling voorzieningen:

De Amersfoortse voorzieningen zijn als volgt ingedeeld:

- A. Voorzieningen voor onderhouds egalitatie. Deze voorzieningen hebben ten doel fluctuerende lasten voor met name groot onderhoud (bijvoorbeeld in de openbare ruimte) te egaliseren.
- B. Voorzieningen voor middelen derden.
- C. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's.
- D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Bovenstaande betekent dat de reserves en voorzieningen in begrotingen en jaarrekeningen overeenkomstig deze indeling worden gepresenteerd.

Rentetoerekening

Rentetoerekening aan reserves

Het is toegestaan om rente toe te rekenen aan reserves. De Commissie BBV adviseert om dit niet te doen, met oog op transparantie, eenvoud en het niet onnodig belasten van de exploitatie. De gemeenteraad van Amersfoort volgt deze lijn en rekent geen rente toe aan de reserves, in lijn met artikel 11 lid 3 van de Verordening voor het financieel beleid en beheer 2023.

Rentetoerekening aan voorzieningen

Het toerekenen van rente aan de voorzieningen is niet toegestaan. De voorzieningen moeten naar de beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Toevoegingen moeten zijn gebaseerd op de noodzakelijke omvang van de voorziening.

Vormen en opheffen van reserves en voorzieningen

Het creëren of opheffen van reserves is een raadsbevoegdheid. De raadsbesluiten daarover worden genomen op het daartoe geëigende moment (bijvoorbeeld bij jaarrekening, begroting of individueel raadsbesluit). Deze raadsbesluiten lopen dus niet via de nota reserves en voorzieningen.

Vormen en opheffen van reserves

Voor het vormen van reserves gelden de volgende uitgangspunten:

- Het instellen van reserves past binnen de geldende regelgeving (Gemeentewet, BBV en Verordening voor het financieel beheer en beleid 2023);
- Het instellen van nieuwe reserves leidt tot het aantoonbaar en beduidend beter realiseren van het gestelde beleidsdoel dan via een reguliere begrotingspost;
- Bij het instellen van reserves moet conform artikel 11 van de “Verordening voor het financieel beheer en beleid 2023” inzicht worden gegeven in:
 - het specifieke doel van de reserve;
 - de voeding van de reserve;
 - de minimale hoogte van de reserve;
 - de maximale hoogte van een reserve en
 - de maximale looptijd.
- Bij het instellen van reserves moet inzicht gegeven worden in of de raad de bevoegdheid om middelen te onttrekken heeft gedelegeerd aan het college;
- De reden voor het vormen van reserves mag niet het voorkomen van integrale afwegingen zijn;
- Jaarlijks zal tijdens het begrotingsproces door het college bezien worden of er binnen de bestaande reserves budgettaire ruimte is ontstaan. Indien dit het geval is dan vallen de betreffende middelen, ter integrale afweging, vrij uit de reserve. Wanneer dit leidt tot een saldo van 0 zal dit tevens leiden tot het opheffen van de betreffende reserve. Voor opheffing van een reserve zal een concreet beslispunt aan de raad voorgelegd worden.

Vormen en opheffen van voorzieningen

Het creëren of opheffen van voorzieningen is een bevoegdheid van ons College. Het instellen van reserves en voorzieningen past binnen de geldende regelgeving (Gemeentewet, BBV en Verordening voor het financieel beheer en beleid 2023).

Overzicht reserves en voorzieningen

Een overzicht van alle reserves en voorzieningen, conform de eisen van artikel 11 van de Verordening voor het financieel beheer en beleid 2023 zal gepubliceerd worden op [Gemeente Amersfoort](#). De meest actuele financiële gegevens van de reserves en voorzieningen staan in de laatste jaarrekening/begroting.

Bijlage: voorbeeld format Register Reserves en Voorzieningen

Naam	
Programma en deelprogramma	
Type	
Doel	
Datum instellingsbesluit	
Bevoegdheid onttrekkingen gedelegeerd aan college (ja/nee)	
Omvang Ondergrens en bovengrens	
Maximale looptijd	
Voeding	
Aanwending	
Flexibiliteit/ verplichtingen	
Opmerkingen	